

Bune practici de succes în domeniul curriculumului din învățământul primar și preșcolar în Finlanda

Prof.inv.presc. Negoianu Andreea Ionela
Grădinița cu P.P. „Casuta cu povești” Craiova

Se știe că Finlanda este considerată una dintre țările cu cel mai înalt standard de viață din lume și țara cu cel mai performant sistem de învățământ. Acest lucru fiind demonstrat la testele PISA, unde România s-a clasat pe penultimul loc în Europa, iar Finlanda s-a clasat pe locul I atât în anul 2006, cât și în anul 2003 și în anul 2000, la mare distanță de următoarele clasate.

Profesorii din Finlanda sunt foarte bine pregătiți și numai absolvind cel puțin un master în pedagogie poate intra în sistemul de învățământ, pe când în România abia de câțiva ani s-a introdus legea ca profesorii din învățământul primar și preșcolar să aibă studii superioare, adică 3 ani de facultate în domeniul pedagogiei pentru a putea predă.

Calitatea uniformă școlilor primare se exprimă prin faptul că acestea au aceeași valoare chiar dacă se află în centrul orașului sau în cartiere marginase ori dacă sunt școli de capitală sau de provincie. Dacă acest lucru ar fi introdus și la noi în țară lupta părinților de a-și înscrie copiii la o școală de prestigiu din centrul orașului s-ar diminua, aceștia ducându-și copiii la școala din apropierea locuinței.

În această țară se merge pe principiul că toți copiii au dreptul la o educație egală, iar cei care au avut un start nefericit în viață nu trebuie ignorați și etichetați.

Sistemul educațional primar din Finlanda este structurat astfel:

1. Anul pregătitor este opțional pentru copiii de până la 6 ani;
2. Școala primară începe la vârsta de 7 ani și include clasele I-VI, clasa I cuprinde vârsta între 7 și 8 ani, clasa a II a între 8 și 9 ani, clasa a III a între 9 și 10 ani și clasa a IV a între 10 și 11 ani.

Principalele niveluri de structurare a sistemului de învățământ din România sunt:

- învățământul preșcolar ce cuprinde grupa mică între 3 și 4 ani, grupa mijlocie între 4 și 5 ani și grupa mare între 5 și 6 ani;

- învățământul primar format din clasa pregătitoare cu vârsta între 6 și 7 ani, clasa I între 7 și 8 ani, clasa a II a între 8 și 9 ani, clasa a III a între 9 și 10 ani și clasa a IV a între 10 și 11 ani.

În Finlanda educația obligatorie durează 9 ani de studiu, în clasele I-VI elevii sunt îndrumați de către un învățător, pe când în România învățământul obligatoriu durează 11 ani, iar în preșcolaritate copiii sunt instruiți de către educatori iar în clasele I-IV de către învățători.

În țara scandinavă clasele sunt mici de maxim 24 de elevi și începând din clasa a III a la lecțiile de lectură sunt organizați pe 3 grupuri în funcție de abilitățile de citire de care dispun, așa încât profesorul să dea sarcini de lucru adecvate fiecărui grup, la fel se întâmplă și la orele de matematică. Tot aici se încurajează comunicarea cu profesorul, în sensul că dacă după primirea sarcinii de lucru, un copil nu a înțeles ce are de făcut el trebuie să îi ceară profesorului să îi mai explice încă o dată. În schimb, în România clasele pot avea chiar și 33 de elevi diferiți din toate punctele de vedere mai ales din prisma deținerii competențelor de bază, profesorul oferă aceleași sarcini de lucru chiar dacă elevii mai slabi nu au capacitatea de a le rezolva, acesta lucrând mai mult cu cei care sunt mai inteligenți, restul clasei rămânând la același nivel de cunoștințe; după primirea sarcinilor se lucru, elevii trebuie să nu deranjeze ora chiar dacă au nevoie de o explicație, aceștia trebuie să rezolve în liniște exercițiile.

Descentralizarea învățământului în Finlanda constă în faptul că dascălii sunt liberi să își aleagă manualele, să își elaboreze propriul curriculum în funcție de programa națională.

În învățământul primar, în alegerea disciplinelor opționale sunt implicați și părinții și elevii deoarece aceștia din urmă manifestă interes și doresc să își dezvolte aptitudini în diferite domenii. De exemplu la clasa a III a elevii pot urma cursuri opționale extracurriculare cum ar fi: ore de teatru, de balet, de artă, de informatică, de autoapărare, de fotografie sau cursuri suplimentare de limbi străine. Spre deosebire de Finlanda, în România cadrele didactice trebuie să aleagă un anual dintr-o listă bine stabilită și să respecte curriculum național fără să poată face vreo modificare acestuia. În cazul disciplinelor opționale în România, copiilor doar li se aduce la cunoștință ce curs opțional vor urma, părinții nu sunt consultați, iar criteriul alegerii unei discipline opționale este acela de a completa norma întreagă de ore a unui profesor, sau dacă se alege un opțional care îi interesează pe elevi în cadrul acelei ore profesorul realizează o oră de aprofundare la o materie fundamentală cum ar fi limba română sau matematică.

Profesorii finlandezi optează să desfășoare ore de curs și în aer liber, numărul de ore maxim petrecute în sala de clasă fiind de 4, acestea bazându-se pe activități intense, participative, interactive în care este stimulat raționamentul critic al elevilor, se pune accent pe partea practică decât pe cea teoretică, elevii participând la lecții în laboratoare specializate și dotate

corespunzător, pe când cadrele didactice din țara noastră desfășoară orele de curs doar în sala de clasă, iar acestea se derulează de cele mai multe ori după metoda tradițională în care profesorul dictează lecția și elevii își notează în caiete; se pune accent foarte mult pe partea teoretică, ca elevul să memoreze mecanic cât mai multe informații și atunci când sunt evaluați aceștia reproduc lecția și o rețin doar în ziua respectivă; în multe școli nu există cabinete specializate în care să se parcurgă materia la biologie sau la chimie de exemplu. Teoria este foarte diferită de practică, de aceea tot ceea ce învață elevii ar trebui să aplice și în practică.

Performanțele elevilor finlandezi se datorează și relației de cooperare foarte bună dintre familia elevului, școala unde învață și resursele socio-culturale cum ar fi: biblioteci, centre de recreere, săli de teatru. Dacă și în România părinții s-ar implica mai mult în educația copilului și ar colabora cu școala, relația dintre cei trei factori școlari s-ar îmbunătăți, iar acest lucru ar conduce la dezvoltarea armonioasă a copilului.

În țara scandinavă, temele pentru acasă sunt puține și nu sunt obligatorii, constau în elaborarea unor proiecte pe diferite subiecte, acestea dezvoltând gândirea creativă și independentă, profesorii considerând că dacă predau mai puțin, elevii își vor putea consolida mai bine informația, iar timpul liber este de fapt unul dintre factorii care stau la baza succesului școlar, în schimb la noi în țară temele sunt obligatorii, sunt în cantitate foarte mare inclusiv în vacanță, când elevii ar trebui să se relaxeze și să revină cu forțe noi la începutul unui nou an școlar.

În ceea ce privește sistemul de evaluare din școlile finlandeze, până la vârsta de 6 ani, elevii nu trec prin nicio formă de evaluare, primul examen obligatoriu fiind susținut atunci când copiii împlinesc 16 ani, iar evaluarea se bazează pe eșantionare și nu pe ierarhizare cum se procedează în școlile românești unde evaluarea începe tot de la vârsta de 6 ani dar ea continuă pe tot parcursul școlarității și se bazează pe memorarea informațiilor, are scop concurențial. Scopul evaluării în Finlanda, este acela de a sprijini dezvoltarea și învățarea elevilor, se încurajează foarte mult autoevaluarea elevii fiind puși în situația de a-și acorda ei înșiși calificative. În primele clase nu se dau note, ci se fac doar aprecieri verbale, rămânând la decizia locală, anul de studiu de la care este introdus și sistemul de notare.

Webografie:

<http://www.tribunainvatamantului.ro/invatamantul-finlandez/>